

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Kampen om tiden – mer tid till lärande (SOU 2021:30)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Myndighetens synpunkter

Myndigheten för delaktighet (MFD) instämmer i allt väsentligt i de övergripande bedömningar och avvägningar som utredningen har gjort i anslutning till de förslag som lämnas.

MFD har inga synpunkter på enskilda förslag, men vill lämna några kommentarer.

En inkluderande skolmiljö med adekvat undervisning

Förenklat beskrivet bygger utredningens uppdrag på antagandet att mer undervisningstid för vissa elever bidrar till förbättrade skolresultat och en högre andel behöriga elever till gymnasiet. Det är ett antagande som kan ifrågasättas och som också problematiseras av utredningen.

Utredningen framhåller att det som alla elever, oavsett förutsättningar, i första hand behöver är adekvat undervisning av skickliga lärare under ordinarie lektionstid. Elever som har behov av stöd behöver ges möjlighet att träffa elevhälsovården samt få tillgång till extra anpassningar och särskilt stöd i ett tidigt skede. Detsamma gäller åtgärder för nyanlända elever.

Utredningen understryker också att det är nödvändigt att skolmiljön präglas av trygghet och studiero så att eleverna har möjlighet att fokusera på skolarbetet.

MFD instämmer i utredningens övergripande bedömningar och att det är adekvat undervisning av skickliga lärare under ordinarie lektionstid som lägger grunden till goda skolresultat. MFD menar att det gäller för elever i allmänhet och för många elever med funktionsnedsättning i synnerhet.

Funktionshindersperspektivet måste dock enligt MFD vara en tydligare och integrerad del i det fortsatta arbetet för att främja förbättrade skolresultat och öka andelen behöriga elever till gymnasieskolans nationella program. Det är också viktigt att vara uppmärksam på att elever med funktionsnedsättning även finns bland nyanlända elever.

Individuella anpassningar och särskilt stöd för elever med funktionsnedsättning

För att undervisningen ska fungera för elever med funktionsnedsättning behöver även studiesituationen i form av tillgängliga lokaler, läromedel och annat undervisningsmaterial samt eventuell extra utrustning fungera. Det kan också i vissa fall behövas längre tid för en elev med funktionsnedsättning att tillgodogöra sig undervisningen. Sådana situationer bör på ett tidigt stadium lösas genom individuella anpassningar. För att åstadkomma en inkluderande skol- och lärmiljö är det centralt att sådana anpassningar och annat särskilt stöd främst görs och äger rum inom ramen för den ordinarie undervisning som sker tillsammans med andra elever.

Även samhällets övriga stöd behöver utformas på ett ändamålsenligt sätt för att möta varje elevs behov. Det kan handla om tillgång till transport till och från utbildningen, ledsagning, hjälpmedel eller annat stöd.

Trygghet och studiero för alla elever

Utredningen betonar vikten av att skolmiljön präglas av trygghet och studiero. MFD instämmer i att trygghet och studiero är nödvändigt för att åstadkomma en inkluderande skolmiljö och en god lärmiljö för alla. MFD vill därför lyfta betydelsen av förebyggande arbete på detta område, vilket myndigheten också framhåller i sitt yttrande över promemorian Nationell plan för trygghet och studiero (Ds 2021:13). Det förebyggande arbetet bör starta redan vid den fysiska utformningen av skolans lokaler och omgivande miljöer, såsom skolgården. Många nya skolor behöver byggas de kommande åren. Dessutom behöver många skolor byggas om för att de är slitna och för att anpassas till dagens och framtidens behov. För att elever ska trivas, ha studiemotivation och nå sina kunskapsmål behöver de känna sig trygga i skolan. Hur skolan är utformad spelar därför stor roll. Det handlar inte bara om lugn och ro i klassrummet. Lika viktigt är hur det fungerar i matsalen, vid toaletterna, på skolgården och i korridorerna. Bra ljudmiljö och en smart utformning av öppna ytor är exempel på faktorer som gör skolor mer trygga.

Att tidigt och systematiskt inkludera detta tänkande i utformningen av skolmiljön ökar möjligheten att efterleva skollagen, eftersom trygga miljöer bidrar till likvärdig utbildning. Därför har MFD tillsammans med elever och ett stort antal experter tagit fram ett material¹ på temat Trygga skolor (finns tillgängligt på MFD:s webbplats) som stöd för byggnation eller renovering av skolor i syfte att öka tryggheten för eleverna.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Emelie Lindahl och utredare Susanne Eriksson (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt signerad]

Malin Ekman Aldén

¹ <https://www.mfd.se/verktyg/trygga-skolor/expert-tipsar/>

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande undertecknare:

NAMN:	Malin Ekman Aldén	
TITEL, ORGANISATION:	Generaldirektör, Myndigheten för delaktighet	
IDENTIFIKATIONSTYP:	E-post (malin.ekman-alden@mfd.se)	
IDENTIFIKATIONS-ID:	ea3f73445f754a53a0b213b37523ae62	
DATUM & TID:	2021-09-01 09:04:32 +02:00	

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-09-01 09:04:38 +02:00
Ref: 19063SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)